

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 80 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . . . 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se inapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Străjerii în serviciul Neamului.

Una din cele mai frumoase realizări a Străjii Țării este — după părerea mea de Bănățean — sărbătorirea mamelor cu cei mai mulți copii, desfășurată în ținutul Bucegi.

Ținutul Bucegi a binemeritat acest omagiu oferit de Românele noastre de aci, cu gospodăriile pline de... copii.

În adevăr, în timp ce la noi în Bănat avem sate cu natalitatea extrem de redusă, în ținutul acesta e frecvent cazul familiilor cu 10—22 copii.

Comentând admirabila inițiativă străjerească, ziarul *Curentul* dă unele sugestii pentru preîntâmpinarea mortalității infantile, cărei-a în primul rând îi impută scăderea populației din Bănat. Foarte bine, dar nu-i suficient. Și, în primul rând nu atât mortalitatea pruncilor cât mai ales natalitatea scăzută împuținează, în chip rapid și foarte îngrijorător populația noastră.

Căci iată o statistică. În comuna Biniș acum 75 de ani erau 260 copii de școală, în timp ce în anul școlar 1937/1938 au fost abia 17, *deci mai puțin de jumătate!* În Vărădia populația (1048) a scăzut în 7 ani cu 107 suflete, iar în Agadici, dacă se continuă stările începute acum 10—15 ani, la anul 2000 după Hristos nu o să mai avem suflet de român, ceeace-i îngrozitor!!

Cauza?? Mortalitatea infantilă? Da, *dar mai ales lipsa nașterilor* este cauza scăderii populației.

Mortalitatea — afirmă directorul amintitului ziar — o pricinuește nutriția insuficientă. Este și accasta o explicație, căci furia luxului nu cunoaște opreliște nici la gura copiilor. Cauza mortalității este *lipsa aproape totală a asistenței medicale la sate*. Am mai scris despre aceasta, avem și nenumărate dovezi. Am sperat că după acele faimoase „ofensive sanitare” situația se va îmbunătăți. Dimpotrivă, speranțele ni-au fost înșelate amar!

Dar în Bănat populația nu atât scade cât nu se *înmulțește*, e acel nenorocit sistem de un co-

pil sau niciunul. Canza: luxul, luxul și iar luxul. Această orbitoare armă a iadului, acest păcat băntuie la noi în Bănat și mistue cu furie totul.

Acesta e fructul materialismului, al iubirii de podoabă, al egoismului neînfrânat.

Altă cauză e lipsa dezvoltării industriei și a comerțului. Românul locuiește și muncește cu familia lui un petec de pământ care — pentruca să nu-l mai parceleze — preferă să-l lase unui singur moștenitor. Stimularea industriei, ridicarea acestei branșe la loc de prestigiu prin noua ordine în Stat va aduce, sperăm, populația satelor la o împrietenire cu aceasta ramură importantă de producție.

Apoi: în calea curentului nenorocit de denatalitate prejudecățile de tot felul pe cât erau de temute altădată, pe atât acestea azi nu mai contează! Un exemplu. Într-o comună apropiată unei familii îi zice *stăpnu* din cauza că n'a avut copii. Astăzi? semnificația a pierdut orice importanță, unde până aci erau câte 5—15 copii într-o casă, abia sunt câte 1 sau mult 2.

Nutriția insuficientă în cazul mortalității infantile poate fi tradusă la orașe altfel. Anume: neîncurajarea familiilor cu copii, mai mult, grevarea acelor printr-o gospodărie de Stat până acum greșit înțeleasă și aplicată.

Și anume iată cum: funcționarii primesc un ajutor lunar de 100 lei după un copil (sânt cazuri când nu au primit nimic ani de-a rândul). După al doilea copil — în loc să primească mai mult, primesc numai 50 lei lunar, deci abia pe jumătate.

În școale, părinții cari își trimit copiii la școală plătesc taxe foarte mari, ceeace înseamnă că părinții cu copii susțin școalele, au deci sarcini îndoite, cei fără copii nu plătesc nimic, deci sunt scutiți de asemenea sarcini.

Și atunci urmarea? „Domnii” nu au copii, iar dacă nu au domnii, de ce să aibe tărani? Exemplul, „domnilor” e tare convingător la țaranul nostru.

Iată de ce avem în Bănat *familii schilave* pe care atât de măestrit le deplânge distinsul nostru colaborator Păr. Cioroian, dar pe cari trebuie să le sviduim cât se mai pot svidui!

Cosmogonia biblică și teoriile științifice.

De Pr. I. Firca.

(Continuare)

Cine admite alt răspuns la întrebarea cum s'a făcut lumea, decât cel dat de însuși Făcătorul ei, îl admite întotdeauna fără prealabila justificare a vre-unei observații sau experimentări directe și în majoritatea cazurilor chiar fără cuvenita reflexiune, tot printr'un fel de credință, care de astădată nu mai e virtute ce proiectează fășii de lumină în oceanul multului necunoscut, ci numai credulitate ce pune autoritatea șubredă și vremelnică a unuia sau altuia dintre oamenii de știință în locul neclătitei încrederi pe care ar trebui să o aibe în Acel ce cu puterea Sa ține toată făptura și cu purtarea Sa de grijă chivernisește lumea.

Căci temelia concepției religioase creștine despre lume o formează cunoștințele câștigate dintr'un isvor decât care altul mai superior nu este și nici mai vrednic de toată încrederea, dela Dumnezeu însuși, pe calea descoperirii Sale supranaturale, tot atât de posibilă pe cât e de reală și existența lumii fizice¹⁾. Iar *inducțiile* oricât de geniale ale oamenilor de știință pozitivă — bazate deci numai pe fapte precis determinate experimental — nu pot da decât răspunsuri ușor contrazise de alți savanți, folosind aceleași metode.

Necredința unor spirite negativiste prin însăși structura lor, considerată în zilele noastre ca semn de superioritate și vădită inteligență²⁾ e numai în aparență absolută. Căci majoritatea „necredincioșilor“ și-a însușit argumentele cu cari atacă credința creștină nu prin propria muncă științifică, ci le-a primit ca având putere absolută dela cei ce le-au formulat mai întâiu, pe baza autorității științifice a acestora³⁾.

Se întâmplă însă de multe ori, că ori câtă autoritate științifică și chiar competență ar avea unii savanți în domeniul lor să nu aibe și probitatea și onestitatea necesară și anumite con-

cluzii pe cari le trag din cercetările lor să fie absolut tendențioase⁴⁾. Sau anumite concluzii eronate ale unor savanți onești — cari mai în urmă renumită la ele — să fie luate de admiratori tendențioși și considerate ca exacte, numai spre a putea ajunge la rezultatele dorite.

Asemenea proceduri nu pot fi admisibile dintr'un dublu punct de vedere: Știința pură nu poate avea nici un fel de tendință extrinsecă, obiectivul ei trebuie să fie adevărul curat. Și apoi, ea nu se poate baza pe autoritatea numelui marilor cercetători, ci numai pe evidența rezultatelor cercetării⁵⁾.

Există cu toate acestea o formă a credinței necesară și având merite și în creația științifică, cu o singură condiție: aceea de a nu confunda ipoteza cu realitatea. Câte fapte și înlănțuiri de fenomene din unele teorii nu au fost socotite ca reale, înainte de a fi putut omul de știință să se convingă de adevărul lor prin observație directă! Existența radiațiilor invizibile și a eterului imponderabil a fost admisă prin raționament, înainte de a fi demonstrată experimental.

E drept că în asemenea cazuri există o mare doză de încredere în puterea rațiunii omenești, justificată când credem că Cel ce ne-a dat rațiunea ne-a pus-o dreptar spre trudnica dobândire a adevărului, pentru al cărui triumf chiar în domeniul strict științific e nevoe adesea, mai presus de dovada „faptelor“ de credință, curajul și sacrificiul omului. Căci, cu toată aparenta continuitate progresivă a adevărilor sigure și a sedimentării lor liniștite în edificiul grandios al științelor, acesta nu e lipsit de mormane de ruine. Și aproape orice nouă descoperire a pretins jertfa și eroismul moral al autorului ei⁶⁾. Ar putea fi acesta un prețios punct de asemănare între strădania misionarului Evangheliei și a deschizătorului de noi drumuri în știință, mai ales dacă și omul de știință și-ar canaliza eforturile — întru numele Domnului — pentru ușurarea chinurilor semenilor săi. E de ajuns să citez în acest sens *Microbiologia* și numele lui *Pasteur*.

(Urmează)

4) Dr. E. Demmer a lămurit într-o carte întreagă „Die Wahrheit über Ernst Haeckel und seine „Welträtsel“ unele din procedeele folosite de Haeckel pentru demontarea „adevărurilor“ susținute de el ca adevărate dogme ale științelor naturii. Pentru celebra lui lege ontogenetică bună oară, găsim că a folosit același clișeu atât pentru embrionul uman cât și pentru cel al maimuței și cănelui, spre a arăta astfel înrudirea cât mai evidentă....

5) Iar pentru a înfrunta vremurile prin rezultatele ei, știința nu va putea neglija nici valorile frumosului și binelui cu cari adevărul e atât de strâns legat. Cum se va putea însă menține pe linia frumosului o știință care ar încerca înlocuirea lui Dumnezeu, frumosul absolut, prin frumusețea făpturilor Sale? Sau, mai ales, cum nu va duce la imoralitate o știință care ar tăgădui pe Dumnezeu, urzitorul și garantul ordinii morale?

6) Cf. I. Botez: „Aspecte din civilizația engleză“ Ed. IV. București, 1931, pp. 362—363.

1) Și în conștiința omenirii de totdeauna a fost mereu prezentă convingerea că adevărurile religioase își au isvorul în același Dumnezeu, care e și Creatorul și Proniatorul a toate.

2) Cf. Ferdinand Brunetiere: „La Science et la Religion“, Paris 1916, p. 5.

3) Acesta e de altfel fenomen general în cunoașterea omenească. „Și în faptă devine omul la cunoștinți diferite, mai mult prin împărțări din partea altora, decât prin cercarea proprie“, spune Comorosan: (Prelegeri academice din Dogmatica Ortodoxă“, revăzute și redactate de Dr. Emilian Voiușchi. Partea generală. Cernăuți, 1887, p. 31).

Elementul sârb în Clisură (Banat).

de Pr. Al. Gruia.

(Continuare)

În această perioadă de atotputernicie a acestor sateliți minoritari și de slăbiciune a foștilor noștrii guvernanți de până mai ieri, putem aminti cazul concret al doamnei învățătoare, F. Vălimăreanu, din comuna Belobreșca, care conform legilor în vigoare din anul 1936, fusese numită membru de drept în consiliul comunal, care era compus numai din sârbi în frunte cu primarul. Cum treaba aceasta însă, nu era pe placul acestui organ de administrare, simținându-se probabil stingheriți de această româncă în mijlocul lor, dar mai ales pe placul unuia din cel mai influent satelit al regimului de pe atunci, un fel de dirijor al destinului acestei Clisuri bănățene, mare proprietar și negustor sârb, atotputernicul zilelor acelea rușinoase pentru noi, s'a anulat calitatea aceasta de membru în consiliul comunal al susnumitei doamne. Aceasta s'a întâmplat în urma faptului că, acest negustor-minoritar, promisese d-lor consilieri și întregii comune că, aceasta nu va admite dânsul. Ceeace — spre durerea noastră — s'a și întâmplat, deoarece nu trecuseră decât numai câteva zile și numirea doamnei învățătoare F. Vălimăreanu, de membru de drept în consiliul comunal se și revocase, fiind înlocuită cu învățătorul sârb.

Printre alte slăbiciuni ale noștri și în detrimentul Neamului, este și nesocotința unor funcționari de ai noștri români, cari pripășiți pe aici în funcțiuni ca flăcăi, divorțați sau văduvi, rămân pe veci legați de frații sârbi, prin căsătoriile mixte pe care le contractează pe aici, făcând așa dar — volens nollens — parte din familiile noilor lor tovarășe. În felul acesta având obligații de servit sumedeniilor de rude ale soțiilor lor. Și atunci — natural — de aci înainte nu va mai putea lua nici-o măsură de stăvilire a influenței acesteia dăunătoare, deoarece atunci vin în conflict cu rudele, socrii și mai ales cu soția neofită, iar în loc a face ceva pentru Neamul său, cade pradă altui Neam cu un alt sânge în vine. Căci nu rare-ori ți-e dat să-i surprinzi pe aceștia, în intimitatea rudelor și a noii familii, în conversațiile lor comune, amestecând și dânsii crâmpie din limba noii lor familii spre satisfacția generală a acestora, în loc a-i face pe aceștia a se obișnui pe nesimțite, cu uzul de vorbire al limbei lor românești, atât de frumoasă și muzicală.

În sfârșit ca să termin cu influența aceasta nefastă și cutropitoare pentru elementul nostru românesc din această parte a Țării, țin să notez

că, în cele 10 comune din acestea mixte, trăesc circa 2000 de suflete de români sârbizați de acum pe veci, deoarece în cele următoare, voi căuta să expun unele soluții de remediere — măcar în parte.

Din experiența celor aproape patru ani de păstorire pe meleagurile acestea ale Clisurei bănățene, am avut atâtea ocazii — de sbuciume și de bucurii spre a face școala renașterii românești, în ținutul acesta vitregit de natură și om, dar care își are și farmecul lui, prin pustietatea locurilor admirabilă în felul lor, prin pitorescul Cazanelor și mai ales prin contribuția legendară a bătrânului Danubiu — cântat de atâția — care o scaldă aci mlădios, aci tumultos.

Din toate cele văzute și constate, prin această regiune, îndrănesc a propune unele rețete de îndreptare prin care, cred subsemnatul, vom reuși a intra iarăși în posesia patrimoniului nostru național și spiritual pierdut în negura istoriei.

În primul plan se recere, a se ridica pe locul modestelor Capele actuale improvizate din sale de învățământ, în comunele mixte, a unor falnice lăcășuri de rugăciune, care să stea streajă aici la hotare, radiind în juru-le puls nou în ritm de viață ortodox română, opunându-se tuturor acelor cari lucrează prin prozelitism rigid și măestrit, la năruirea spiritualității noastre din Clisură.

Cu referire la teza aceasta aștern aci, spre a ilustra mai temeinic propunerea de mai sus, o altă discuție în această materie avută cu un alt românaș de aceștia înghițiți de frații pravoslavnici. Într'una din conversațiile avute, am căutat într'un mod cât se poate de sinuos și abil, să-l capacitez a-și reveni în mijlocul nației sale de odinioară, arătându-i — după cum putea foarte bine și dânsul să observe — că, de acum în colo au și românii preoții și bisericile lor, rugându-se și cântând în limba lor strămoșească. La aceasta, rătăcitul nostru frate românaș, ripostează că, ce fel de biserici sunt astea ale noastre, fără turn, fără clopote, fără tormă, etc. pe câtă vreme frații sârbi au catedrale. Așa că nu face dânsul aceasta, să treacă dela „moară la râșniță“. Iar ca acesta vor fi încă mulți de aceia cari, vor folosi aceleași raționamente. Iată deci, iminenta necesitate de ridicare a bisericilor în locul modestelor Capele de azi pe aici. Speranțe frumoase avuserăm odinioară, în toamna anului trecut, în sprijinul promis prin distribuirea unor capitaluri bănești din fondurile grânicerești. Dar speranța aceasta a devenit — cred — azi o iluzie, nemai punându-se nici un ban la dispoziție.

(Urmează)

Recenzie.**P. P. Negulescu: Destinul omenirii,
București, 1938.**

Astfel se intitulează noua carte a d-lui P. P. Negulescu cunoscutul istoric cultural, prof. univ. și filosof pe care-l avem noi Români.

A apărut această carte valoroasă în editura Fundațiilor Regele Carol II-lea și are menirea să ne dea o icoană fidelă a timpurilor noastre pe care le trăim; în prefață se spune cum a luat naștere și cum unele probleme ce se pun aci, au fost cerute să fie analizate la cursurile de filosofie culturală de d-sa.

Ele au satisfăcut setea arzătoare a studenților, de a ști, de a se informa asupra lucrurilor curente, asupra problemelor dela ordinea zilei.

Mult material a adunat d. P. P. Negulescu la alcătuirea acestei monumentale opere de 480 pagini și e sfârșitul vol. I.

Introducerea e minuțioasă, analiza unor vremuri pline de îngrijorare în senzul înarmărilor grozave ce se fac cu un pas vertiginos de către toate țările din Europa și chiar de America. Omul în fața atâtor grozavii și a materialului enorm ce este pregătit pentru distrugerea civilizației omenești, stă uluit. Sunt acolo accente extraordinare la tot ce mintea omenească a născocit până azi, iar cele expuse sunt citate după cărțile multor specialiști englezi, francezi, germani și americani.

Partea I-a cuprinde: aspectele psihologice și etice ale crizei contemporane. Se arată într'un capitol special cum s'a ajuns dela șomajul intelectual din România la criza mondială, apoi procesul democrației e redat pe larg, capitalismul și interdependența economică a războiului mondial.

O importanță deosebită o acordă d. P. P. Negulescu bolșevismului, o analiză minuțioasă, cu un istoric detaliat după expunerea doctrinei comuniste, trece și la critica ce i se face bolșevismului, de chiar unii admiratori de până acum.

După aceasta urmează câteva capitole despre Statele totalitare: a) fascismul italian și b) național-socialismul german.

Fascismul e comentat pe larg și tot astfel hitlerismul, după o metodă bine utilizată, în lumina unor cărți de mare valoare, după care-și urmează expunerea d-lui P. P. Negulescu, arată situația Italiei în preajma venirii lui Mussolini,

ideile și structura noului stat italian — expune planurile ideologice ce și le-au formulat cu privire la hegemonia mării Mediterane și greutățile ce le întâmpină pentru această cucerire.

Deasemenea și Germania și istoricul ei e înfățișat în legătură cu manifestările lui Adolf Hitler.

Viața și faptele lui — istoria propriu zisă a național-socialismului e urmărită după cartea lui *Conrad Heiden*: „Istoria național-socialismului“. Pas de pas sunt evidențiate toate evenimentele în legătură cu dezvoltarea vieții sociale germane, multe din ideile lui A. Hitler sunt expuse după cartea „*Mein Kampf*“ (în trad. franceză) de unde P. P. Negulescu, arată ideile călăuzitoare: ideea de rasă, rassa Ariilor superioară față de cea semită, și de aci deslănțuirea prigonirii contra Evreilor, în care A. Hitler vedea toate nenorocirile abătute asupra Germaniei etc.

Cartea d-lui P. P. Negulescu e de o importanță covârșitoare și ne face ca să meditam la atâtea probleme demne de știut în zilele noastre — deși d-lui P. P. Negulescu se ferește ca să dea anumite sugestii, ci pur și simplu expune evenimentele cum s'au întâmplat.

Deși cartea are format mare, acumulând mult material istoric-cultural, totuși prețul e relativ convenabil — abia 140 lei.

Destinul omenirii e expus cu multă competență de filosoful P. P. Negulescu.

Prof. **Constantin Rudneanu.**

Sfântul Părinte Clement Alexandrinul.

De Pr. **Ioan Nicorescu.**

(Continuare)

Trăsăturile principale ale învățăturilor sale se rezumă în următoarele:

1. *Raportul dintre filosofie și teologie.*

a) *Filosofia e prima treaptă și școală pregătitoare a teologiei.* „Cu drept li s'a dat dară iudeilor legea, iar elinilor filosofia până la timpul venirii lui Hristos. Dela acest timp începe universală chemare către poporul ales prin acea învățătură care își ia începutul dela credință“. (Stromata VI. 17, Migne T. 9. p. 321). Plato a fost aticul Moisi (L. c. I. 22). Da, filosofia a fost pentru elini, o lucrare justificătoare, pentru că i-a condus la recunoașterea adevărului și la adorațiunea adevăratului Dumnezeu. „Filosofia a fost mai înainte de venirea Domnului, elinilor folositoare ca pietate“. (L. c. I. 5). Aceia însă, cari au fost drepti din filosofie, nu trebuiau să creadă numai în Domnul (Dumnezeu),

ci trebuiau să abzică și de cultul zeilor". Aceasta a fost însă o necompletă dreptate, pentru că „deși în sine filosofia i-a îndreptat pe elini¹⁾, aceasta n'a fost universală și deplină dreptate, ce ar fi putut ajunge acea (filosofie) astfel să activeze ca prima și a doua treaptă pentru unul, ce întră în sala de mâncare, și ca un gramatician pentru cel ce vrea să se ocupe cu filosofia". (L. c. I. 10). Deși elinii primesc cele mai multe schintei ale dumnezeescului Logos, totuși „foarte puțin s'au rostit despre acest adevăr". (Coh. ad gent. c. VII).

b) *Intreaga cunoștiință aduce dumnezeiasca revelație și credința la aceasta.* Înțelepciunea elinilor față de a noastră, deși poartă aceleași nume, în ce privește cunoștiința, precum și privitor la evidența dovedirii și puterea dumnezească și altele e cu totul alta. Pentru că noi suntem de Dumnezeu învățați (theodidakta) și întru Sf. Scriptură de Dumnezeu Fiul instruiți (Stromata I. 20). Cineva poate altcum vorbi despre adevăr și altcum i se va arăta adevărul față de sine. Altceva e a sfătui la adevăr și altul e adevărul; altceva e o asemănare despre un lucru și altul e obiectul însuși.

Acela se poate câștiga prin studiu și exercițiu, aceasta însă prin putere (Darul lui Dumnezeu) și prin credință; știința despre religie e un dar (adecă dumnezească, revelație), credința însă e un har.

c) *Creștinismul e absolutul adevăr și știința, credința, criteriul și însușirea aceleia.*

Filosofia „e servitoarea credinței". Credința principiul adevăratei științe creștine (gnosis), condițiunea principală a mântuirii. „Credința e pentru viața spirituală a gnosticului (a creștinului) atât de necesară, precum e respirația pentru viața fizică". „Nu există știință fără credință, precum nici credință fără știință".

Credința premerge gnosei. „Credința provine dela cunoștiința simțurilor, trece peste eul propriu grăbește spre nefalsitate și se odihnește la adevăr." (L. c. II. 4). „Credința e o bogăție lăuntrică în aceea rămâind, fără a caută mai departe după aceasta, recunoști că Acesta (Dumnezeu) este și că pe Acela îl adorezi celce aci este (pe absolutul ce este). Deaceea trebuie să începem cu această credință, întrânsa să sporim, și cu harul lui Dumnezeu, pe cât e posibil la cunoștiința Lui să ajungem. (L. c. VII. 10). „Credința e așa zicând, prescurtata cunoștiință a celor ce trebuesc știute. Dimpotrivă, gnosa, e

singura și nemișcata dovedire a celor primite prin credință, zidită pe credința învățaturii Domnului, ridicată la recunoașterea nestremutată și la noțiunea științifică". Ambele însă, credința și gnosa, își au cununa în iubire, prin cari celce recunoaște cele cunoscute se împreună. „Credința și iubirea sunt începutul și sfârșitul (vieții în Dumnezeu). Gnosa însă, aceea prin tradiție (prin grai viu) din harul lui Dumnezeu se mijlocește ca un depozit de preț din mână în mână aceleia, care se învrednicește de iubirea, din care luminează vrednicia iubirii, din lumină la lumină. Pentru că scris este: „Celce are, aceluia i-se dă". Credinței (i-se dă) gnosa, gnosei iubirea, iubirii moștenirea (cerească). Și aceasta se împlinește, dacă cineva se leagă Domnului prin credință, prin gnosa și iubire și dacă se înalță cu dânsul la Dumnezeu, unde e adăpostirea credinței și iubirii noastre". (Migne, p. 1199. sqq.)

(Urmează)

Din activitatea

Societăți femeilor ortodoxe române din Caransebeș.

Acum câțiva ani a luat ființă în orașul nostru *Societatea femeilor ortodoxe*. Inițiativa e a păr. consilier Romul G. Ancușă, om al bisericii.

Sămânța, cuvântul bun a aflat teren potrivit. Președinta acestei societăți, harnica învățătoare confesională din trecut, Elena Biju impune zi de zi cu munca ei tăcută realizând: membri, fonduri și roduri de ordin moral.

Scopul societății este să ridice un cămin pentru fetele cari vin dela sate să învețe la oraș, ceea ce reiese și din darea de seamă ce urmează:

Intruși astăzi în a 13-a adunare generală primul meu cuvânt este cel de mulțumire pentru dragostea și bucuria ce ni e dat să o simțim; din acest prilej am cinstea să vă întâmpin cu căldurosul salut de bine ați venit.

Socotesc ca la asemenea prilej se cuvine odată în an să ne apropiem cu gândul și cu sufletul ca să statorim în ce chip am putea cu mai mare sfîntenie să ne îndeplinim îndatoririle față de sfînta noastră biserică, cari îndatoriri le-am primit asupra noastră deodată cu înființarea acestei Societăți? Ce sprijim dăm și ce dragoste purtăm deapropelui nostru? Cari ne sunt preocupările serioase întru realizarea scopului indicat în statutele Societății noastre? Căci în cele din urmă aici este locul de a ne da seamă despre cele ce am realizat până acum și despre celce s'ar mai putea realiza în viitor.

Privind evoluția vieții noastre ca Societatea ortodoxă și oprindu-ne cu judecata la fiecare treaptă de propășire, avem mângăierea de a face constatări din

1) Adecă o dreptate naturală a lucrat în urma recunoașterii naturale al lui Dumnezeu, din care a eșit adorarea unui singur Dumnezeu.

cele mai plăcute și mai satisfacătoare. Și care ar fi aceste constatări.

Aici ținem să amintim cu multă recunoștință valorosul sprijin ce întotdeauna ni l-au dat bunii noștri membrii, mărimoșii binefăcători și colaboratori prin frumosul gest de a ne ajuta oricâteori a cerut trebuința.

Remarcăm că deși câte-o piedecă ni se așternea în drumul de propășire, totuși nealterați, am lucrat cu multă pasiune la cultivarea simțului religios și moral infiltrând conștient credința în adevărurile sfinte.

La aceste constatări mai adăugăm și bucuria, ca Societatea noastră înființată în urma ideii plâpânde de Prea On. d-l Protipop Romul Ancușa, consilier eparhial, care are și meritul incontestabil de a fi ajuns printr'un puternic impuls vie activitatea Societății noastre.

Știm ca sfânta noastră biserică încredințată Mântuitorului nostru Iisus Hristos cu conducerea spirituală a întregii omeniri, ca o mamă bună și îngrijorată ne însoțește prin întreaga noastră viață dela leagăn până la mormânt.

Cunoaștem și luptele sfintei noastre biserici împotriva dușmanilor și împotriva văzuților și nevăzuților vrășmași. Ne referim însă la cuvintele Mântuitorului. Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zis odată Apostolilor și învățăcelilor Săi: „Poruncă nouă vă dau, iubiți-vă întrolaltă precum v'am iubit eu pe voi”.

Această poruncă a Mântuitorului au păzit-o și au ținut-o creștinii cei dintâi și această iubire întrolaltă era semnul creștinătății, pe care-l păzeau și-l respectau din toate punctele de vedere. Iubiți-vă întrolaltă, aceasta este porunca de care toată legea noastră creștinească atarnă. Ea cuprinde în sine faptele îndurării trupești și sufletești, deci întreaga credință. Și, fără credința omul este rătăcit și nu-i poate fi plăcut lui Dumnezeu.

Ne oprim aici la povestirea unei întâmplări: Se zice că a fost într'un oraș un tânăr dintr'o familie creștină, care a apucat pe căi rătăcite. S'a făcut adevărat membru al unei societăți vrășmașe bisericii noastre. Faptul acesta a amărât pe biata sa mamă într'u atâta, că nopți întregi nu putea dormi de întristare. Încontin plângea și inzadar se trudia să se liniștească că nu-i era cu putință. Odată ne mai știind ce să facă de neliniște, îi veni gândul să se scoale și să se ducă la patul fiului ei. Și cum îl vedea dormind fără nici o grijă, îi veni să se arunce în genunchi. Se rugă cum se poate ruga o mamă năcăjită pentru fiul ei rătăcit. La oftatul mamei se deșteaptă tânărul. Așa ceva n'a mai văzut. Pentru Dumnezeu mamă dragă ce s'a întâmplat? Dragul mamei, tu ști prea bine ce s'a întâmplat. Nu mai am noapte liniștită din cauza ta. Tânărul speriat se ridică dar nu putea zice alta decât: mamă scumpă mamă liniștește-te, mâine mă duc să mă spovelesc. Ceeace a și făcut.

Tot astfel de îngrijorată este și sfânta noastră biserică de fiii care pleacă dela sânul ei și cari rătăcesc prin secte dăunătoare ordinii, potrivnice credinței noastre și primejdioase neamului nostru românesc, căci servesc lui satan, care îi îndeamnă să-și părăsească credința moștenită din părinți și moșii strămoși desprețuind sfânta Cruce al Creștinătății, vecinicul simbol, vecinicul semn de biruință.

O mângâiere însă avem. Avem mângâierea, că nici-o putere lumească nu este în stare să smulgă din inima adevăraților credincioși, simțul lor religios.

Religia. Ea se aseamănă soarelui, care de multe ori ni se pare învăluit în nori, dar nu se stinge nici odată. Vin nori grei și trec, vin furtuni și vijelii groaznice și trec, însă soarele adevărului lucește în urmă cu atât mai mare frumusețe, lumină și farnec.

Un lucru bun totuși produc furtunile și vijeliile și auecă, ajută să se scuture poamele cele rele din pomul credinței (sectarii) întărind și mai mult pe cele bune ca să poată aduce roade cu atât mai dulci.

Religia nu este sădită de părinți în inima copiilor, nici de învățători ori cateheți, ca izvoarește din adâncul inimii fiecărui individ. Misiunea părinților, învățătorilor, educatorilor ori catheților este ca prin exemplul vieții lor să trezească acest simț religios, să-l desvolte, să-l întărească și să pregătească individul făcându-l vrednic ca însuși să se ridice cu inima și sufletul către Atotputernicul Dumnezeu, carele într'u atâta ne-a iubit că a trimis pe unul născut Fiul Său pe Domnul nostru Iisus Hristos să ne mântuiască și tot cel ce crede într'nsul, după învățăturile credinței noastre ortodoxe să aibă viața de veci.

În fața lui Dumnezeu toți sunt asemenea, nu există deosebiri de ranguri mari și mici, stăpâni și slugi, femei și bărbați. Prin creștinism toate s'au ordonat. Prin creștinism și femeia este restabilită în stima lumii și introdusă în rolul și misiunea pentru care a fost creată. Prin venirea Mântuitorului pe pământ, femeia a fost ridicată la o viață nouă, adevărată prin creștinism femeia dovedește bunătate de inimă gânduri sublimă, energie și zel înflăcărat.

Evangheliștii ne spun cum Iisus, atunci, când a fost părăsit de toți cărora le făcusem bine, orbii, ologii, leproșii și alții cari strigau din toate puterile: „Să se răstignească, să se răstignească” singure femeile lacrimând îi însoțeau până la locul durerii, netemându-se de nimeni.

Deatunci femeia este aceea, care susține creștinismul, ea este cea care apără credința. Ca mamă e pătrunsă de acea dragoste, care o face vrednică de sacrificii mari în familie. Ca soție este ajutorul și mângâierea soțului îngrijorat de casă și familie. Ca gospodină ea este cărmuitoarea treburilor casnice. Când este vorba de împlinirea unei fapte de milostenie, ea este darnică și săritoare la orice primejdie.

Se constată însă că viața modernă pune tinerețului feminin în anii săi de dezvoltare înaintea unei probleme noi. Ca atare să cere mare purtare de grijă în ceea ce privește pregătirea fetelor pentru chemarea lor viitoare. Eșite de sub scutul căminului familiar să se știe păzi și să știe înlătura orice primejdie ce li s'ar așterne în cale.

Societatea noastră ortodoxă a femeilor române din Caransebeș e întemciată cu deviza de a aduna fondurile necesare înființării unei instituțiuni, care să asigure tineretului femeiesc o educație în spirit strict creștin ortodox român.

În dorința ca efectele acestor năzuințe să se arate cât mai curând, ca aceste dorințe prin ajutor dela Dumnezeu și D-Voastră toți făcătorii de bine, să se apropie de realizare, declar ședința Adunării generale deschisă.

Elena Biju,

Președinta Soc. ort. a femeilor române
din Caransebeș.

ȘTIRI

Alegerile Parlamentare au decurs în ordine desăvârșită și într'un calm și o liniște până acum necunoscute.

În orașul nostru au fost înscrși peste o mie de alegători la Cameră, cari cu toții s'au prezentat la vot.

Sfințirea clopotelor dela biserica din Anina. Duminică, sârbătoarea SS. Rusalii s'au sfințit în cadre deosebit de solemne clopotele dela noua biserică din Anina. Clopotele, foarte frumoase, constitue donația primăriei Ștaierdorf-Anina și a lucrătorilor minieri. Sfințirea a făcut-o noul preot al parohiei Marcu Bănescu, luând parte un impresionant număr de credincioși între cari directorul V. Poboran și inginerii din localitate. Au rostit cuvântări preotul M. Bănescu, dir. V. Poboran și inv. dir. I. Ștefan.

Ștafeta de Vest. Astăzi la orele 7³/₄, trece prin Caransebeș ștafeta care duce pentru serbările dela 8 Iunie pământul Banatului. Autoritățile și școalele din oraș asistă la această frumoasă manifestație românească.

Mulțumită publică. Comitetul parohial ortodox român din Dobrița mulțumește comitetului parohial ortodox român din Cubin pentru prețioasele donațiuni făcute pe seama capelei ort. române din Dobrița. După ce înainte cu doi ani a donat ușile sf. altar, de data aceasta donează tronul episcopesc, 5 icoane mari și 2 candelere. Vrednică de notat este și truda, atât a parohului din Cubin A. Guga cât și a darnicilor parohieni a acelei parohii, în scopul înfrumusețării bisericii din Cubin a cărei pictură interioară și altar sunt de o superioară valoare artistică.

Pentru Muzeul eparhial a donat venerabilul preot Gheorghe Tătucu din Iablanița 9 manuscrite rămase dela învățatul protopop Isaia Stoica de Hațeg al Mehadiei.

Sincerele noastre mulțumiri!

Comunicate.

Nr. 3297 Sc 1939.

Au apărut până acum trei numere din „Misiunea creștină“ revistă de cultură spirituală și socială, în care se desbat problemele misionare dela noi.

Revista e condusă de un comitet sub direcția D-lui V. G. Ispir profesor la Facultatea de teologie a Universității din București.

Aparel unar, în București VI. Str. Gh. Panu 10
Abonament anual pentru preoți și parohii Lei 200.

Recomandăm atențiunii preoților această revistă.

Caransebeș în 1 Iunie 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 3302 Sc 1939.

Dupăce până astăzi numai câteva parohii au răspuns la apelul adresat sub Nr. 1141 din 23 Februarie a. c., se invită toți preoții să se execute, trimițând ofrandele adunate direct pe adresa Cassieriei noastre eparhiale.

Caransebeș în 1 Iunie 1939.

Consiliul eparhial.

Concurs

Consiliul parohial ort. român din Zgribești, jud. Severin, în baza deciziei Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 664 B. ex 1939 din 16 Martie a. c., publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III-a vacantă din Zgribești.

Beneficii:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 50 jug. 841 stj. □.
2. Două intravilane.
3. Stola obicinuită.
4. Birul parohial.
5. Locuința în casa parohială.

Toate impozitele după aceste beneficii are să le suporte preotul ales.

Ceice reflectează la această parohie, având prealabilă incuviințare din partea P. S. S. Episcopului diecezan, își vor înainta cererile adresate Consiliului parohial Zgribești, prin Prea Onoratul Oficiu protopopesc din Lugoj, apoi se vor prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică din Zgribești, spre a-și arăta îndemnarea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua alegerii.

Zgribești, din ședința consiliului parohial ținută la 2 Aprilie 1939.

Președinte
Corneliu Țucu

adm. parohial.

Notar

Antoniu Zgriba

notar cercual.

2—3

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral. *Dr. Aurel Mihaiescu* protopop.

În baza ordinațiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6698/B-1938, Consiliul parohial ort. rom. din comuna Mercina, județul Caraș publică concurs pentru ocuparea postului de paroh la parohia I-a de clasa I-a din Mercina, protopresbiteratul Oravița, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Beneficii:

1. Sesiunea parohială, constatătoare din 38 jug. arător și anume: 8 jug. Cerete; 3 jug. livada Orzii; 1 jug. livadă în Doban; 3 jug. pe Gai; 6 jug. Ceretea scurtă; 4 jug. Drumul Oraviții (surupină); 4 jug. livada Traunici; 1/2 jug. grădină în izlaz; 1/2 jug. intravilan (plat) la drumul mare.

2. Stola uzitată.

3. Locuință în casa națională bisericească și anume: Două camere în curte jos, iar sus una cameră, una bucatărie, una cămară, un pod, pivnița de sub aceste locuințe, 400 stj. □ plaț în continuarea curții și un ochi de hambar.

4. Birul uzitat.

5. Retribuție dela Stat.

6. Toate impozitele împreunate cu aceste beneficii cad în sarcina preotului.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta cere-rea, adresată consiliului parohial din comuna Mercina, prin Prea On. Of. protopresbiteral din Oravița, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în bise-rica din Mercina pentru a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, însă nicidecum în ziua alegerii.

Recurenții vor avea și încuviințarea prealabilă a Prea Sfințitului Domn Episcop Diecezan.

Mercina, din ședința consiliului parohial ținută la 11 Decembrie 1938.

Eugen Popoviciu m. p.

paroh președinte.

Ioan Sculci m. p.

2—3 notar.

În conțelegere cu oficiul protopopes.

Publicație de licitație.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 1790 E. din 20 Martie 1939, se publică licitație pentru renovarea și consolidarea sfei biserici din Zorlencior, constând din: 1. Desfacerea și rezidirea catapetesmei. 2. Zidirea a 5 piloni de ciment cu peatră. 3. Demolarea unei părți de zid de cca 1/2 c. și rezidirea acesteia. 4. Repararea tencuiei interioare și exterioare.

Licitatia se fixează pe ziua de 17 Iunie 1939 ora 4 p. m. în comuna Zorlencior. Planul și devizul lucrării se află la Oficiul parohial. Ofertele vor fi prezentate acestui oficiu în scris până la data de 16 Iunie a. c. împreună cu vadiul de 10% din prețul lucrării în numerar sau efecte de valoare.

Contractul devine obligator pentru anteprenor după semnare, iar pentru comuna bisericească numai după aprobarea Venerabilului Consiliu Eparhial.

Cheltuelile de încheierea contractului, cât și cele de deplasare îl privesc pe licitant.

Zorlencior, la 25 Maiu 1939.

Corneliu Țucu

președinte.

Nicolae Țucu

notar.

La „**Librăria Diecezană**”
din Caransebeș, se află de vânzare:

Spiritismul și minunile Mântuitorului

de Pr. G. D. GOLOGAN.

Prețul Lei 100.

La librăria Diecezană se găsește de vânzare

CULTURA GRĂULUI

DE G. IONESCU-ȘIȘEȘTI

Profesor la Facultatea de Agronomie

Lucrare de 398 pagini, cu trei hărți și peste 100 figuri în text, tipărită pe hârtie velină.

Prețul Lei 200.—

Această lucrare este ultimul cuvânt al științei și practicei agricole.

Este trebuincioasă oricărui agricultor care dorește a-și îmbunătăți calitatea și a-și mări producția recoltelor spre a dobândi o rentabilitate asigurată.

Cucernicii preoți sunt rugați a o recomanda țaranilor.

Mășini de scris

se pot procura prin
Librăria Diecezană.

Kappel Portativ . . . . . Lei 8.500

Kappel Standard (de birou) „ 19.000

Au sosit și se află de vânzare
la **Librăria noastră Diecezană:**

MOLITFELNICE

și

Dumnezeieștile Liturghii

(LITURGHIER) — ediția nouă.

Spovedania și Duhovnicia

de Pr. PETRE VINTILESCU.

DECANUL FACULTĂȚII DE TEOLOGIE BUCUREȘTI.

Apostolul

Ediția de Sibiu

se poate comanda la **Librăria Diecezană.**